

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Morski i Rybacki

Uchwała Komitetu Monitorującego Program Operacyjny „Rybacktwo i Morze” Nr 20/2016

z dnia 22 marca 2016 r.

w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru operacji do dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) z zakresu ochrony i odbudowy morskiej różnorodności biologicznej i ekosystemów morskich oraz systemów rekompensat w ramach zrównoważonej działalności połowowej w ramach artykułu 40 ust. 1 lit. b – g oraz lit. i, oraz artykułu 44 ust. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego

Komitet Monitorujący Program Operacyjny „Rybacktwo i Morze” akceptuje następujące kryteria wyboru operacji do dofinansowania ze środków EFMR z zakresu ochrony i odbudowy morskiej różnorodności biologicznej i ekosystemów morskich oraz systemów rekompensat w ramach zrównoważonej działalności połowowej w ramach artykułu 40 ust. 1 lit. b – g oraz lit. i, oraz artykułu 44 ust. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011 (Dz. Urz. UE L 149 z 20.5.2014, str. 1), określone w załączniku do uchwały.

MINISTER
GOSPODARKI MORSKIEJ
I ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ

Marek Grobarczyk
Przewodniczący
Komitetu Monitorującego
Program Operacyjny
„Rybacktwo i Morze”

Załącznik do Uchwały nr 20/2016
z dnia 22 marca 2016 r. Komitetu
Monitorującego Program Operacyjny
„Rybacko i Morze”

Kryteria wyboru operacji do dofinansowania ze środków EFMR z zakresu ochrony i odbudowy morskiej różnorodności biologicznej i ekosystemów morskich oraz systemów rekompensat w ramach zrównoważonej działalności połowowej w ramach artykułu 40 ust. 1 lit. b – g oraz lit. i, oraz artykułu 44 ust. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego:

1. Dla operacji polegającej na udrożnieniu wód śródlądowych

Ocena poziomu wspólnego interesu użytkowników wód jako ilość punktów uzyskanych na podstawie rankingu, opracowanego na podstawie średniej punktów przyznanych przez zespół ekspertów dla danego naboru.

Ocena przeprowadzana jest w oparciu o następujące kryteria:

a) Operacja będzie realizowana w biegu rzek o istotnym/priorytetowym znaczeniu dla ryb wędrownych – (maks. 10 pkt)*.

b) W wyniku realizacji operacji:

- Zapewnione zostaną warunki do bezpiecznej i efektywnej migracji ryb w cieku, biorąc pod uwagę:
  - długość udrażnianego odcinka rzeki,
  - odległość od ujścia do morza/rzeki/jeziora,
  - odległość od kolejnej przeszkody hydrotechnicznej,
  - liczbę przeszkód hydrotechnicznych znajdujących się w korycie rzeki poniżej udrażnianego piętrzenia, a ujściem do morza/rzeki. – (maks. 10 pkt)*
- Odtworzone zostanie połączenie z istniejącymi bądź potencjalnymi obszarami tarliskowymi ryb eksploatowanych rybacko, biorąc pod uwagę:
  - powierzchnię tarlisk odzyskaną w wyniku realizacji operacji,
  - odległość od ujścia do morza/rzeki/jeziora,
  - odległość od kolejnej przeszkody hydrotechnicznej,
  - liczbę przeszkód hydrotechnicznych znajdujących się w korycie rzeki poniżej udrażnianego piętrzenia, a ujściem do morza/rzeki/jeziora. – (maks. 10 pkt)*

c) Operacja zrealizowana zostanie zgodnie ze znanymi i dostępnymi najlepszymi technikami w zakresie ochrony i rozwoju zasobów wodnych. – (maks. 10 pkt)*

d) Realizacja operacji przyczyni się do poprawy warunków migracji innych, poza docelowymi, gatunkami ryb (uniwersalność). – (maks. 10 pkt)*

*- punktacja przyznawana jest przez każdego z członków zespołu na zasadzie oceny każdego

z projektów złożonych w danym naborze, przyznając od 1 do 10 punktów za każde z ww. kryteriów. Po wyciągnięciu średniej z oceny w zakresie każdego z kryteriów powstaje ranking projektów, które uzyskały najwyższą punktację.

2. Dla operacji służących ochronie i odbudowie morskiej różnorodności biologicznej i ekosystemów morskich w ramach zrównoważonej działalności połowowej:

Pomoc przyznaje się na podstawie oceny punktowej obejmującej:

1) Obszar objęty projektem

- projekt obejmuje swoim zakresem cały obszar NATURA 2000 – 20 pkt,
- projekt obejmuje więcej niż 50% obszaru NATURA 2000 - 10 pkt,
- projekt obejmuje więcej niż 20 a mniej niż 50% obszaru NATURA 2000 - 5 pkt,
- projekt obejmuje mniej niż 20% obszaru NATURA 2000 - 1 pkt;

2) Składu konsorcjum

- projekt realizowany we współpracy podmiotu zarządzającego obszarem NATURA 2000, organizacji rybackiej, organizacji społecznej i jednostki naukowej - 10 pkt,
- projekt realizowany we współpracy organizacji rybackiej, organizacji społecznej i jednostki naukowej - 6 pkt,
- projekt realizowany we współpracy organizacji rybackiej i jednostki naukowej - 5 pkt,
- projekt realizowany we współpracy organizacji rybackiej i organizacji społecznej - 2 pkt;

3. Ocena stopnia wpływu realizowanego projektu na ochronę morskiej różnorodności biologicznej oraz wpływu na realizację celów projektu kompleksowej poprawy stanu środowiska morskiego (maks. 45 pkt):

- a) Ilość punktów uzyskanych na podstawie rankingu, opracowanego na podstawie średniej punktów przyznanych przez zespół trzech ekspertów dla danego naboru (maksymalna punktacja od każdego z ekspertów - 15 punktów)

Uzasadnienie

Ryby są najbardziej wrażliwym na brak ciągłości rzeki elementem środowiska wodnego. Podejmowanie przez nie (oraz inne organizmy wodne) wędrówek jest elementem koniecznym do realizacji kolejnych etapów cyklu życiowego. Migracje ryb stanowiące element ich przystosowania do środowiska pozwalają na lepsze wykorzystanie siedlisk i zasobów pokarmowych, zapewniając tym samym ciągłość, a w niektórych przypadkach wręcz przetrwanie gatunku. Wszelka zmiana wpływająca na ciągłość morfologiczną rzeki nie pozostaje więc bez wpływu na bytującą w niej ichtiofaunę. Dla większości rzecznych gatunków ryb przeszkodą nie do pokonania jest już piętrzenie o wysokości kilkudziesięciu centymetrów. Dla ryb małych okazują się nimi nawet jednolite progi betonowe o wysokości zaledwie 20-30 cm.

Regulacja i przegradzanie koryt rzecznych w największym stopniu dotyka populacji dwuśrodowiskowych ryb wędrowniczych: łososia, troci, certy, czy węgorza. Biologia tych gatunków wymaga odbywania wędrówek rozrodczych pomiędzy wodami morskimi, a śródlądowymi. Zamknięcie dostępu do miejsc rozrodu znajdujących się w środkowym i górnym biegu rzek, czy też, jak w przypadku węgorza do żerowisk i miejsc wzrostu, doprowadziło do zachwiania równowagi biologicznej. Wiele populacji wymarło lub znalazło się na krawędzi wyginięcia. Wraz ze spadkiem liczby tarlaków docierających na tarliska spadała bowiem również liczba odchowanych młodych osobników, które w naturalnym procesie rekrutacji stanowiłyby uzupełnienie stada rozrodczego. Bezpośrednią i najbardziej dotkliwą konsekwencją gospodarczą tego stanu rzeczy był drastyczny spadek połowów ww. gatunków. Poza oczywistymi względami przyrodniczymi przywracanie ciągłości ekologicznej ekosystemów wodnych ma więc olbrzymie znaczenie dla gospodarki rybackiej i powodzenia prowadzonych w Polsce programów ochrony i odbudowy zasobów ryb, których realizacja również bywa podyktowana prawodawstwem krajowym bądź unijnym:

1. Program odbudowy zasobów węgorza europejskiego w Polsce, którego obowiązek realizacji wynika wprost z rozporządzenia Rady (WE) Nr 1100/2007 z dnia 18 września 2007 r. ustanawiającego środki służące odbudowie zasobów węgorza europejskiego. Zadania programu (zarybianie oraz monitoring) realizowane były w latach 2009-2015 przez Instytut Rybactwa Śródlądowego ze środków PO „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”;
2. Restytucja jesiotra. Projekt pilotażowy Instytutu Rybactwa Śródlądowego w zakresie doskonalenia metod chowu i hodowli jesiotra ostronosego oraz eksperymentalnych zarybień - działania finansowane w ramach PO „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”;
3. Zarybianie polskich obszarów morskich realizowane na mocy ustawy z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim (Dz. U. 2015. poz. 222), które prowadzi minister właściwy ds. rybołówstwa. Koszty zadania ponoszone są corocznie budżet państwa.